

Torsdagen den 27 november 2014

P8_TA(2014)0072

Undernäring bland barn i utvecklingsländer

Europaparlamentets resolution av den 27 november 2014 om undernäring och felnäring bland barn i utvecklingsländer (2014/2853(RSP))

(2016/C 289/12)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna från 1948, särskilt artikel 25, som erkänner rätten till mat som en del av rätten till en adekvat levnadsstandard,
- med beaktande av den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, särskilt artikel 11, som erkänner rätten till en tillfredsställande levnadsstandard, däribland tillräckligt med mat, samt den grundläggande rätten att vara tryggad mot hunger,
- med beaktande av det fakultativa protokollet till den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter som antogs 2008 och som gör rätten till mat verkställbar på internationell nivå,
- med beaktande av FN:s konvention om barnets rättigheter, särskilt artiklarna 24.2 c och 27.3,
- med beaktande av deklarationen om en tryggad global livsmedelsförsörjning, som antogs vid det världslivsmedelstoppmöte som sammankallades av FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO) i Rom 1996,
- med beaktande av de riktlinjer för rätten till mat som FAO antog 2004 och som ger stater vägledning om hur de ska genomföra sina skyldigheter när det gäller rätten till mat,
- med beaktande av millennieutvecklingsmålen, särskilt mål 1 (att utrota extrem fattigdom och hunger till 2015) och mål 4 (att minska barnadödligheten),
- med beaktande av konventionen om livsmedelsbistånd som antogs 2012,
- med beaktande av de globala och sammanfattande rapporterna från FN:s internationella studie av hur kunskap, vetenskap och teknik inom jordbruket kan bidra till utveckling, vilka offentliggjordes 2009⁽¹⁾,
- med beaktande av FN:s barnfonds (Unicef) rapport från 2009 om global livsmedelsbrist som drabbar barn,
- med beaktande av rapporten *Agroecology and the Right to Food*, som FN:s särskilda rapportör för rätten till mat lade fram vid den sextonde sessionen i FN:s råd för mänskliga rättigheter den 8 mars 2011,
- med beaktande av världsutställningen i Milano 2015 *Feeding the Planet, Energy for Life*,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 31 mars 2010 *Humanitärt livsmedelsbistånd* (COM(2010)0126),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 31 mars 2010 *EU:s policyram för att hjälpa utvecklingsländer att stärka livsmedelsförsörjningen* (COM(2010)0127),

⁽¹⁾ <http://www.unep.org/dewa/Assessments/Ecosystems/IAASTD/tabid/105853/Default.aspx>.

Torsdagen den 27 november 2014

- med beaktande av kommissionens meddelande av den 3 oktober 2012 *EU-strategi för resiliens: lära av livsmedelsförsörjningskriser* (COM(2012)0586),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 12 mars 2013 *Bättre nutrition för mödrar och barn i det externa biståndet: ett politiskt ramverk för EU* (COM(2013)0141),
- med beaktande av sin resolution av den 27 september 2011 om EU:s policyram för att hjälpa utvecklingsländer att stärka livsmedelsförsörjningen ⁽¹⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 11 december 2013 om EU:s strategi för resiliens och katastrofriskreducering i utvecklingsländerna: lära av livsmedelsförsörjningskriser ⁽²⁾,
- med beaktande av frågan till kommissionen om malnutrition bland barn i utvecklingsländer (O-000083/2014 – B8-0041/2014),
- med beaktande av förslaget till resolution från utskottet för utveckling,
- med beaktande av artiklarna 128.5 och 123.2 i arbetsordningen, och av följande skäl:
 - A. Närmare en miljard människor lider fortfarande av hunger. Minst 225 miljoner barn under fem år i världen lider av akut och kronisk undernäring eller försvagad tillväxt till följd av kronisk undernäring bland barn och mödrar. Av dem dör uppskattningsvis 2,6 miljoner varje år i utvecklingsländerna.
 - B. Enligt Global Hidden Hunger Indices and Maps ⁽³⁾ uppskattas två miljarder människor i världen, eller en tredjedel av befolkningen i utvecklingsländerna, lida kronisk brist på livsnödvändiga vitaminer och mineraler (mikronäringsämnen). Bland dem som råkar ut för detta tillstånd, som kallas "dold hunger", finns en kraftigt utökad risk för medfödda missbildningar, infektioner och utvecklingshämning.
 - C. Enligt Världshälsoorganisationen (WHO) är undernäring med bred marginal den främsta orsaken till barnadödlighet och ger upphov till 35 procent av de sjukdomar som barn under fem år lider av.
 - D. Nästan 20 miljoner barn lider fortfarande av allvarlig akut felnäring i nödsituationer och andra situationer, och endast 10 procent av dem har tillgång till vård.
 - E. Näringsstatusen hos barn upp till fem år beror till stor del på hur mycket näring deras mödrar intagit under graviditeten och amningen.
 - F. Undernäring ligger också bakom sjukdomar och minskad produktivitet och hindrar den sociala och ekonomiska utvecklingen i utvecklingsländerna.
 - G. De som överlever undernäring har ofta livslånga fysiska och kognitiva funktionsnedsättningar som begränsar deras inlärningsförmåga och förmåga att ta sig in på arbetsmarknaden och gör att de fastnar i en spiral av sjukdom och fattigdom som löper från generation till generation.

⁽¹⁾ EUT C 56 E, 26.2.2013, s. 75.

⁽²⁾ Antagna texter, P7_TA(2013)0578.

⁽³⁾ Global Hidden Hunger Indices and Maps: An Advocacy Tool for Action.

Torsdagen den 27 november 2014

- H. Antalet undernärda barn förväntas öka till följd av de effekter som klimatförändringarna har på jordbruksproduktionen, och i förlängningen, födan.
- I. En viktig orsak till att det råder hunger i utvecklingsländerna är den massiva fattigdomen på landsbygden och i städerna. Denna fattigdom förvärras av flykten från landsbygden, som orsakas av att många människor inte kan försörja sig som småbrukare.
- J. Trots att 25 år har gått sedan konventionen om barnets rättigheter antogs har vissa av de stater som är parter i konventionen ännu inte lyckats skapa en gynnsam miljö där man kan säkerställa att barnen får tillräckligt med mat.
- K. Vid 1996 års världslivsmedelstoppmöte framhöll regeringarna rätten till mat och åtog sig att halvera antalet hungrande och undernärda från 840 till 420 miljoner senast 2015. Antalet hungrande och undernärda, framför allt barn, har dock ökat på senare år, framför allt till följd av livsmedelskriserna 2008 och 2011.
- L. Olika internationella rättsinstrument kopplar samman rätten till mat med andra mänskliga rättigheter, bl.a. rätten till liv, rätten till försörjningsmöjligheter, rätten till hälsa, rätten till egendom, rätten till utbildning och rätten till vatten.
- M. Rätten till mat och god näringstillförsel för alla är av allra största vikt för att uppnå millennieutvecklingsmålen. Nutrition hör samman med de flesta, om inte alla, millennieutvecklingsmål, vilka i sin tur är nära sammanlänkade med varandra.
- N. Internationella organisationer bekräftar att livsmedelsproduktionen räcker för hela världsbefolkningen och att undernäring hos barn hör samman med bristande livsmedelsförsörjning och fattigdom hos hushållen, utslagning, otillräcklig omvårdnad, dåliga matvanor, ohälsosam hushållsmiljö och bristande hälsovårdstjänster.
- O. Rätten till mat och god näringstillförsel är av största vikt för att familjer och samhällen ska kunna återhämta sig liksom för deras förmåga att förkorta långa återhämningsperioder efter en nödsituation där katastroferna blir flera och mer omfattande.
- P. En optimal näringsstatus uppstår då barn har tillgång till mångsidig och näringsrik mat till ett rimligt pris och också till ändamålsenlig mödra- och barnavård, ändamålsenliga hälso- och sjukvårdstjänster och en hälsosam miljö, inklusive rent vatten och goda sanitära och hygieniska förhållanden.
1. Europaparlamentet påpekar att det finns många olika orsaker till undernäring hos barn. De flesta har skapats av människan och kan därför undvikas. Det kan vara fråga om allt från ineffektiva ekonomiska strukturer, ojämlig fördelning och/eller en ohållbar resursanvändning, vanstyre, alltför stor tillit till enstaka grödor och monokulturella odlingsmetoder, diskriminering av kvinnor och barn, ohälsa till följd av bristande hälso- och sjukvårdssystem samt brist på utbildning, särskilt för mödrar.
2. Europaparlamentet vidhåller att offentliga myndigheter måste garantera de tre dimensionerna i rätten till mat och god näringstillförsel: disponibilitet (dvs. möjligheten att direkt kunna nära sig själv av odlad mark eller andra naturresurser eller en välfungerande distribution, förädling och marknad), tillgänglighet (dvs. garanterad ekonomisk och fysisk tillgång till mat) och ändamålsenlighet (dvs. maten måste vara säker och tillfredsställa allas näringsbehov, med hänsyn till ålder, levnadsvillkor, hälsa, yrke, kön, kultur och religion).

Torsdagen den 27 november 2014

3. Europaparlamentet understryker att ur ett livscykelperspektiv infaller den mest kritiska tiden för att uppfylla ett barns näringsbehov under de 1 000 första dagarna av ett barns liv, inklusive graviditeten, eftersom barnet under den här tiden har ökade näringsbehov för att kunna växa och utvecklas snabbt, är mer känsligt för infektioner och är totalt beroende av andra när det gäller mat, vård och närhet.
4. Europaparlamentet konstaterar att åtgärderna för att få bukt med felnäringen bland barn och mödrar kräver att man – genom att på ett ansvarsfullt sätt göra alla berörda aktörer delaktiga – antar en integrerad strategi och samordnade åtgärder inom en rad sektorer som påverkar undernäring, såsom hälsa, utbildning, jordbruk, vatten, energitillgång och sanitet. Kommissionen och medlemsstaterna uppmanas att anta konsekventa långsiktiga utvecklingsstrategier och att sträva efter att minska felnäringen även i nödsituationer och vid humanitära interventioner.
5. Europaparlamentet uppmanar EU att i sina program för utvecklingsbistånd öka stödet till hållbara småbrukare, jordbrukare och medelstora jordbruk som framför allt producerar för lokal konsumtion och att investera i integrerade, nationellt ledda planer som bör genomföras på lokal nivå i samarbete med jordbrukarna och deras företrädare, de lokala och regionala myndigheterna och det civila samhällets organisationer.
6. Europaparlamentet lovordar förbättringarna under de senaste åren för att bekämpa undernäring hos barn. Dessa förbättringar framgår av indikatorerna för framsteg när det gäller att nå det första millennieutvecklingsmålet. Parlamentet anser dock att antalet barn som dör eller lider av undernäring fortfarande är oacceptabelt högt och bidrar till att upprätthålla den onda cirkeln av fattigdom och hunger.
7. Europaparlamentet betonar därför att bekämpandet av undernäring bland barn och allmän tillgång till näringsrik mat i tillräcklig mängd även fortsättningsvis bör vara ett av de främsta målen för agendan efter 2015 inom ramen för målet att få slut på hungern. Det bör finnas en särskild uppmaning om att senast 2030 stoppa alla former av undernäring och senast 2025 uppfylla de internationellt överenskomna målen när det gäller tillväxthämning och utmärgling bland barn under fem år.
8. Europaparlamentet anser att det var ett misstag att minska anslagen till jordbruk i den tionde Europeiska utvecklingsfonden (EUF) jämfört med anslagen i den nionde fonden. Parlamentet uppmanar därför rådet att diskutera frågan och att rätta till problemet i den elfte Europeiska utvecklingsfonden.
9. Europaparlamentet understryker att det behövs en politisk vilja att råda bot på undernäringen. Parlamentet välkomnar den färdplan för ökad näringstillförsel (SUN) som FN:s ständiga nutritionskommitté (UNSCN) utarbetat för ökade nutritionsinsatser, särskilt i allvarligt drabbade länder, tillsammans med olika aktörer, inklusive de FN-organ som arbetar med nutritionsfrågor. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att genomföra de principer som fastställts i färdplanen. Kommissionen uppmanas eftertryckligen att uppmuntra och samordna deltagande i SUN-initiativet av civilsamhälles- och gräsrotsorganisationer med direkta kopplingar till småbrukare och deras familjer.
10. Europaparlamentet välkomnar kommissionens åtagande att investera 3,5 miljarder euro mellan 2014 och 2020 i förbättrad näringstillförsel i några av världens fattigaste länder och uppmanar kommissionen att öka sina åtaganden när det gäller näringsspecifika insatser, i syfte att nå sitt mål att det 2025 ska finnas sju miljoner färre tillväxthämmade barn under fem år.
11. Europaparlamentet understryker att kvinnor spelar en avgörande roll när det gäller att tillgodose barns näringsbehov och livsmedelstrygghet genom amning, produktion, inköp, tillagning och distribution av familjens mat och genom barnomsorg, vård av sjuka och säkerställd god hygien. Fastän 60 procent av dem som drabbas av kronisk hunger är kvinnor och flickor, står kvinnor för 60–80 procent av livsmedelsproduktionen i utvecklingsländerna.

Torsdagen den 27 november 2014

12. Europaparlamentet understryker att kvinnor visserligen svarar för ungefär 80 procent av jordbruket i Afrika, men att de formellt sett inte äger mer än 2 procent av marken. Nyligen genomförda program i Indien, Kenya, Honduras, Ghana, Nicaragua och Nepal har visat att hushåll som förestås av kvinnor har bättre livsmedelstrygghet, bättre hälso- och sjukvård och ett större fokus på utbildning än hushåll som förestås av män.

13. Europaparlamentet betonar att det finns ett nära samband mellan en kvinnas utbildningsnivå och hennes familjs näringsstatus. Parlamentet anser därför att det är viktigt att ge kvinnor ökat tillträde till utbildning genom att avskaffa de könsbarriärer som hindrar dem från att utbilda sig och lära sig att läsa och skriva.

14. Europaparlamentet kräver därför att en genusdimension ska tas med och kvinnors egenmakt främjas i all politik som bekämpar undernäring hos barn.

15. Europaparlamentet betonar att undernäring hos gravida kvinnor har förödande effekter för de nyfödda och att dessa effekter troligtvis på ett oåterkalleligt sätt kommer att bromsa barnets framtida utveckling. Parlamentet kräver därför att skyddet av kvinnors hälsa och rättigheter ska ägnas särskild uppmärksamhet och att näringslära ska ingå som en integrerad del i utbildningsprogram och läroplaner för flickor.

16. Europaparlamentet vidhåller att läs- och skrivkunnighet är ett kraftfullt redskap för att bekämpa fattigdom och stärka den ekonomiska utvecklingen. Det är därför viktigt att stödja flickors utbildning, eftersom man genom att investera i flickor förbättrar möjligheterna för dem och deras framtida barn att leva mer hälsosamma och produktiva liv.

17. Europaparlamentet betonar att undernäring bland barn oftast påträffas i utvecklingsländerna, inte bara på landsbygden, utan även i städerna. Parlamentet anser därför att en av de viktigaste faktorerna för att utrota hunger bland barn finns inom jordbrukspolitiken och jordbruksreformer som syftar till att göra det möjligt för småjordbrukare att producera på ett mer effektivt och hållbart sätt för att garantera tillräckligt med mat för sig själva och sina familjer.

18. Europaparlamentet framhåller att underlåtenhet att i tid åtgärda undernäring bland barn inom biståndssamarbetet och vid humanitära interventioner kan hota alla dimensioner av mänsklig utveckling, underminera de nationella utbildningsprogrammen, öka de nationella utgifterna för hälso- och sjukvård och äventyra den socioekonomiska utvecklingen i utvecklingsländerna, något som kan förorsaka dem ekonomiska förluster på uppskattningsvis mellan 2 och 8 procent av dessa länders BNP.

19. Europaparlamentet påminner om att brist på mikronäringsämnen, som är orsaken till ungefär 7 procent av sjukdomarna i världen, har allvarliga konsekvenser för den fysiska och kognitiva utvecklingen hos spädbarn och småbarn. I de 20 länder som hamnat högst på Hidden Hunger Index (av vilka 18 ligger i Afrika söder om Sahara och två, Indien och Afghanistan, ligger i Asien) är det mycket vanligt med tillväxthämning, järnbristanemi och A-vitaminbrist bland barn i förskoleåldern.

20. Europaparlamentet påpekar att undernäring bland barn inte enbart beror på brist på mat och avsaknaden av infrastruktur, utan även på problem med livsmedelsdistribution, otillräcklig tillgång på mat och bristande köpkraft, framför allt på grund av de höga livsmedelspriserna, som drivits upp av råvaruspekulation. Parlamentet noterar att bristen på köpkraft slår särskilt hårt mot de fattiga i städerna som inte kan odla sin egen mat. Parlamentet betonar i detta sammanhang hur viktigt det är att skydda småbrukare och traditionella jordbruksmetoder.

21. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att försöka få de medlemsstater som är med i världsutställningen 2015 att delta i genomförandet av ett gemensamt initiativ på temat "Feeding the Planet, Energy for Life", i syfte att säkerställa åtaganden och bindande mål för kampen mot hunger och undernäring tillsammans med diversifierade strategier på områden som omfattar allt från jordbruk till samarbete.

Torsdagen den 27 november 2014

22. Europaparlamentet erkänner att bättre nutrition för barn och mödrar, och bättre livsmedelstrygghet över huvud taget, kommer att kräva effektiva och samordnade åtgärder inom en rad politiska områden och sektorer: effektiv och hållbar landsbygdsutveckling och politik för mark- och vattenanvändning; ändamålsenliga tjänster i fråga om hälso- och sjukvård, rent vatten och sanitet; ändamålsenlig mödra- och barnvård; skydd av den marina miljön och andra ekosystem och biologisk mångfald; motverkande av avskogning och klimatförändringar; anpassning och minskning av katastrofriskerna; hållbar produktion och konsumtion; hållbar och säker energitillgång, handel, fiske, social integration samt arbetstillfällen med drägliga villkor.
23. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att införliva nutrition, livsmedelssäkerhet och ett hållbart jordbruk i all sin utvecklingspolitik i syfte att skydda och främja nutrition och garantera ett helhetsperspektiv på såväl lokala som globala nivåer. Parlamentet uppmanar rådet och kommissionen, beroende på vad som är lämpligt, att prioritera nutrition som ett viktigt utvecklingsmål i utvecklingssamarbetsinstrumenten, framför allt elfte Europeiska utvecklingsfonden och det nya finansieringsinstrumentet för utvecklingssamarbete.
24. Europaparlamentet betonar att utvecklingsprogrammen och de akuta biståndsprogrammen, för att bli mer effektiva, måste vara nära sammanlänkade, så att de kan förutse och förebygga livsmedelskriser, bidra till att begränsa den skada som uppstår och underlätta återhämtning.
25. Europaparlamentet uppmanar utvecklingsländernas regeringar att skapa en gynnsam miljö för bättre nutrition för barn genom förbättrade politiska riktlinjer, samordning mellan nationella planer och strategier för nutrition och givarprogram, förvaltning och ansvar inför medborgarna. Parlamentet efterlyser större insyn i utvecklingsländernas budgetar, till exempel genom budgetuppföljning, så att det blir möjligt att bättre bedöma hur många projekt som är inriktade på att råda bot på felnäringen och hur god kvaliteten på dessa projekt är.
26. Europaparlamentet framhåller att förbättrade och samordnade uppgifter om undernäring och brist på mikronäringssämnen behövs för att bättre stödja insatsprogram och tillhandahålla de berörda länderna riktat och genomtänkt stöd.
27. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att mobilisera långsiktiga finansiella investeringar och resurser för nutrition i samarbete med olika aktörer, inklusive FN-organ, G8/G20, tillväxtekonomier, internationella och icke-statliga organisationer, akademiska institutioner, det civila samhällets organisationer och den privata sektorn, samt att fastställa nutrition som en prioritet för innovativ finansiering.
28. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, medlemsstaternas regeringar och parlament samt till FN:s ständiga nutritionskommitté.
-